

Ministarstvo
prosvjete, nauke
i inovacija

P R E D L O G

PROGRAM STIPENDIJA IZVRSNOSTI ZA DOKTORSKA ISTRAŽIVANJA U CRNOJ GORI

Oktoabar, 2026. godine

UVOD	2
Osnov za donošenje Programa	2
Obrazloženje potrebe za donošenjem Programa	3
I OSNOVNE INFORMACIJE O PROGRAMU STIPENDIJA IZVRSNOSTI ZA DOKTORSKA ISTRAŽIVANJA U CRNOJ GORI.....	4
1.1 Predmet i ciljevi Programa.....	4
1.2 Opšte karakteristike Programa	4
1.3 Prioritetne oblasti istraživanja.....	5
1.4 Finansijski okvir Programa	5
1.5 Prihvatljivi i neprihvatljivi troškovi	6
1.6 Uslovi za prijavljivanje	7
1.7 Sadržaj prijave.....	8
1.8 Kriterijumi za ocjenu prijava	9
1.9 Proces izbora evaluatora/evaluatori	10
1.10 Postupak ocjene prijava	11
1.11 Rokovi za realizaciju stipendije	11
1.12 Način i rok za dostavljanje prijava.....	12
1.13 Proces ugovaranja	12
II IMPLEMENTACIJA I MONITORING REALIZACIJE STIPENDIJA	13
III NAČIN IZVJEŠTAVANJA I EVALUACIJA PROGRAMA	14

Osnov za donošenje Programa

Vlada Crne Gore je u julu 2024. godine usvojila Strategiju naučnoistraživačke djelatnosti Crne Gore 2024-2028, koja predstavlja ključni sektorski strateški dokument za oblast nauke i istraživanja.¹

Strategija utvrđuje tri strateška cilja, od kojih se drugi strateški cilj odnosi na „Jačanje ljudskih resursa i institucionalnih kapaciteta u oblasti nauke i istraživanja“. U okviru Operativnog cilja 2.1: Podrška angažovanju mladih istraživača i istraživačica, prepoznata je Aktivnost 2.1.1 Realizacija Programa stipendija za doktorska istraživanja za izvrsnost. Glavni cilj ove aktivnosti je da se dodjelom stipendija podstaknu istraživači i istraživačice u ranoj fazi karijere da se bave istraživanjima, osnaže ljudski resursi u istraživanjima i inovacijama, poveća broj mladih istraživača i istraživačica, ojača razmjena znanja između akademskog i privrednog sektora i unaprijedi internacionalizacija istraživačkog rada.

Akcionim planom za sprovođenje Strategije naučnoistraživačke djelatnosti Crne Gore 2024-2028 za period 2026-2027. godine obezbijeđen je kontinuitet realizacije mjera usmjerenih na razvoj istraživačkih karijera, jačanje kapaciteta i međunarodno povezivanje naučnoistraživačke zajednice.²

Strategija je utvrdila sljedeće prioritete naučnoistraživačke djelatnosti:

- Održiva poljoprivreda i lanac vrijednosti hrane;
- Energija i održiva životna sredina;
- Održivi i zdravstveni turizam;
- Nauka, obrazovanje i kultura;
- Medicina i zdravlje;
- Socio-politički i socio-ekonomski izazovi crnogorskog društva;
- Novi materijali, tehnologije, proizvodi i servisi;
- Upravljanje rizicima od prirodnih nepogoda; i
- Informaciono-komunikacione tehnologije.

Program je usklađen i sa Programom za nauku i inovacije 2026-2030, kojim je uspostavljen jedinstven višegodišnji okvir za razvoj nauke, istraživanja i inovacija, kao i sa Programom rada Ministarstva prosvjete, nauke i inovacija za 2026. godinu.^{3,4}

Zakonom o naučnoistraživačkoj djelatnosti („Službeni list Crne Gore“, broj 51/25), članom 11, utvrđeno je da se sredstva iz budžeta države opredijeljena za finansiranje, odnosno sufinansiranje naučnoistraživačke djelatnosti raspodjeljuju na osnovu javnog konkursa koji raspisuje Ministarstvo, da se konkurs objavljuje na internet stranici Ministarstva i putem drugih relevantnih sredstava informisanja javnosti, kao i da uslove za odobravanje i način korišćenja sredstava propisuje Ministarstvo.⁵

S tim u vezi, Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija kandiduje za usvajanje Program stipendija izvrsnosti za doktorska istraživanja u Crnoj Gori za 2026. godinu.

¹<https://www.gov.me/clanak/strategija-naucoistrazivacke-djelatnosti-2024-2028>

²<https://www.gov.me/clanak/vlada-usvojila-akcioni-plan-za-sprovođenje-strategije-naucoistrazivacke-djelatnosti>

³<https://www.gov.me/dokumenta/51e8045e-47f4-4bab-8782-9ef02cba390a>

⁴<https://www.gov.me/dokumenta/9957db15-de07-4135-900a-9acf1f3f9078>

⁵<https://www.gov.me/dokumenta/5c4b5ef6-ee85-4730-a407-960ba02b0d5f>

U procesu evropskih integracija jedan od ključnih ciljeva u oblasti nauke i istraživanja je potpuna integracija Crne Gore u Evropski istraživački prostor (European Research Area - ERA). Program politike Evropskog istraživačkog prostora 2025-2027, u okviru Prioritetne oblasti 1 i Akcije 4, prepoznaje potrebu da se istraživačke karijere učine privlačnijim i održivijim i da se podrži mobilnost istraživača/istraživačica.⁶

Program je koncipiran i u skladu sa principima Evropske povelje za istraživače (Charter for Researchers), sadržane u Preporuci Savjeta Evropske unije od 18. decembra 2023. godine o evropskom okviru za privlačenje i zadržavanje talenata u oblasti istraživanja, inovacija i preduzetništva u Evropi. Povelja naročito naglašava etiku i integritet, otvorenu nauku, rodnu ravnopravnost, kvalitetne uslove rada, razvoj istraživačkih karijera, mobilnost i odgovorno korišćenje javnih sredstava.⁷

Obrazloženje potrebe za donošenjem Programa

Dugoročni razvoj naučnoistraživačke djelatnosti zavisi, prije svega, od kvaliteta i održivosti baze ljudskih resursa. Ulaganje u razvoj mladih istraživača/istraživačica zato predstavlja jedan od ključnih strateških pravaca za povećanje kvaliteta, vidljivosti i konkurentnosti crnogorskog naučnoistraživačkog sistema.

Studentima/studentkinjama doktorskih studija potrebno je obezbijediti uslove koji im omogućavaju da se, od početka doktorskih studija, sistematično posvete istraživačkom radu, razvijaju metodološke i prenosive vještine, koriste savremenu istraživačku infrastrukturu, ostvaruju međunarodnu i međusektorsku mobilnost i objavljuju rezultate u relevantnim naučnim publikacijama.

Program istovremeno obezbjeđuje direktnu mjesečnu stipendiju za pokriće troškova života stipendiste/stipendistkinje i poseban budžet za troškove realizacije projekta dokorskog istraživanja. Na taj način se jasno razdvajaju lična podrška doktorandu/dokorantkinji i namjenski troškovi istraživanja, uz transparentan finansijski plan i kontrolu korišćenja javnih sredstava.

Usmjeravanjem podrške na kandidate/kandidatkinje koji u studijskoj 2026/2027. godini prvi put upisuju prvu godinu doktorskih studija omogućava se praćenje i podrška cjelokupnom istraživačkom razvoju od početne faze dokorskog obrazovanja. Program se primjenjuje jednako bez obzira na radni status kandidata/kandidatkinje, budući da stipendija nije zarada i ne zasniva radni odnos.

Program stipendija izvrsnosti za doktorska istraživanja u Crnoj Gori predstavlja odgovor na navedene potrebe sistema, usklađen je sa nacionalnim zakonskim i strateškim okvirom i doprinosi primjeni savremenih evropskih principa u oblasti istraživačkih karijera.

⁶https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=OJ:C_202503593
⁷<https://eur-lex.europa.eu/eli/C/2023/1640/oj>

I OSNOVNE INFORMACIJE O PROGRAMU STIPENDIJA IZVRSNOSTI ZA DOKTORSKA ISTRAŽIVANJA U CRNOJ GORI

1.1 Predmet i ciljevi Programa

Predmet Programa je dodjela bespovratnih sredstava u vidu stipendija za projekte doktorskih istraživanja izvrsnih studenata/studentkinja doktorskih studija, odnosno doktoranada/doktorantkinja, koji su u studijskoj 2026/2027. godini prvi put upisali prvu godinu akreditovanih doktorskih studija na licenciranom univerzitetu u Crnoj Gori.

Ciljevi Programa su:

- Jačanje ljudskih resursa za istraživanje i inovacije;
- Proširenje baze istraživača/istraživačica u Crnoj Gori;
- Unapređenje kvaliteta, izvrsnosti i međunarodne vidljivosti doktorskih istraživanja;
- Zadržavanje i privlačenje mladih talenata u Crnoj Gori;
- Razmjena znanja između akademskog, javnog i privrednog sektora;
- Podsticanje konkurentnosti akademskog i privrednog sektora;
- Internacionalizacija naučnoistraživačkog rada i podsticanje mobilnosti; i
- Unapređenje istraživačkog integriteta, otvorene nauke i odgovornog upravljanja istraživačkim podacima.

Stipendisti/stipendistkinje treba da, tokom trajanja Programa, ostvare značajne istraživačke rezultate, razvijaju intenzivnu saradnju sa mentorom/mentorkom i istraživačkim timom, kroz mobilnost ojačaju veze sa međunarodnim partnerima ili partnerima iz privrede, unaprijede svoje naučne i prenosive vještine i doprinesu razvoju konkretne oblasti istraživanja u Crnoj Gori. Očekuje se i njihovo postepeno uključivanje u pripremu i realizaciju projektnih prijava za evropske i druge međunarodne fondove za istraživanje i inovacije.

1.2 Opšte karakteristike Programa

Kroz ovaj Program finansiraju se studenti/studentkinje doktorskih studija koji su u studijskoj 2026/2027. godini prvi put upisali prvu godinu doktorskih studija na univerzitetima u Crnoj Gori.

Stipendija se dodjeljuje na period do tri godine, odnosno najduže 36 mjeseci. Jedna istraživačka godina traje 12 mjeseci. Finansiranje druge i treće istraživačke godine odobrava se nakon pozitivne ocjene godišnjeg izvještaja od strane nezavisnih evaluatora i u skladu sa raspoloživim budžetskim sredstvima.

Univerzitet - ustanova domaćin stipendiste/stipendistkinje podnosi prijavu Ministarstvu za kandidata/kandidatkinju. Jedan kandidat/kandidatkinja može biti obuhvaćen/a samo jednom prijavom u okviru Konkursa.

U prijavi se navodi privremeni mentor/mentorka koji/a će pratiti rad doktoranda/doktorantkinje u početnoj fazi doktorskih studija, do formalnog određivanja mentora/mentorke u skladu sa pravilima doktorskih studija ustanove domaćina. Nakon formalnog određivanja, mentor/mentorka preuzima sve obaveze utvrđene Programom i ugovorom.

U prijavi projekta preporučuje se identifikovanje supervizora/supervizorke ili ko-mentora/ko-mentorke u partnerskoj ustanovi u kojoj će se realizovati mobilnost, odnosno na univerzitetu ili drugoj naučnoistraživačkoj ustanovi van Crne Gore ili u privrednom društvu u Crnoj Gori ili inostranstvu.

Nadzor nad istraživačkim radom stipendiste/stipendistkinje tokom trajanja stipendije je obaveza mentora/mentorke. Ustanova domaćin je dužna da obezbijedi kvalitetno i bezbjedno istraživačko okruženje, vrijeme mentora/mentorke za rad sa stipendistom/stipendistkinjom, pristup laboratorijama, opremi, informacionim i bibliotečkim resursima, prostor za rad, podršku za mobilnost i druge uslove potrebne za realizaciju odobrenog projekta, u skladu sa principima Evropske povelje za istraživače.

Mjesečna stipendija iz ovog Programa ne predstavlja zaradu niti naknadu po osnovu rada i njenom dodjelom se ne zasniva radni odnos između stipendiste/stipendistkinje i Ministarstva ili ustanove domaćina.

Program će se sprovesti putem Konkursa za dodjelu stipendija izvrsnosti za doktorska istraživanja u Crnoj Gori, čije je objavljivanje planirano u IV kvartalu 2026. godine.

1.3 Prioritetne oblasti istraživanja

Program se oslanja na prioritete naučnoistraživačke djelatnosti utvrđene Strategijom naučnoistraživačke djelatnosti Crne Gore 2024-2028, i to:

1. Održiva poljoprivreda i lanac vrijednosti hrane;
2. Energija i održiva životna sredina;
3. Održivi i zdravstveni turizam;
4. Nauka, obrazovanje i kultura;
5. Medicina i zdravlje;
6. Socio-politički i socio-ekonomski izazovi crnogorskog društva;
7. Novi materijali, tehnologije, proizvodi i servisi;
8. Upravljanje rizicima od prirodnih nepogoda; i
9. Informaciono-komunikacione tehnologije.

Predmet projekta doktorskog istraživanja mora biti jasno povezan sa najmanje jednim od navedenih prioriteta. Interdisciplinarni i multidisciplinarni projekti su prihvatljivi kada je njihova osnovna istraživačka tema jasno utemeljena u najmanje jednom prioritetu.

Usklađenost projekta sa prioritetnim oblastima Strategije pametne specijalizacije Crne Gore 2026-2031 može se, kada je primjenjivo, vrednovati kao dodatna razvojna relevantnost projekta, ali ne predstavlja uslov prihvatljivosti niti ograničava podršku projektima iz drugih prioriteta naučnoistraživačke djelatnosti.⁸

1.4 Finansijski okvir Programa

Ukupna vrijednost Programa stipendija izvrsnosti za doktorska istraživanja u Crnoj Gori za 2026. godinu iznosi 1.000.000,00 € za period 2026-2029, dok je za 2026. godinu planiran iznos od 400.000,00 € za potrebe finansiranja prve istraživačke godine odobrenih stipendija po ovom programu, odnosno pratećem Konkursu.

Sredstva u iznosu od 400.000,00 € za 2026. godinu obezbjeđuju se Zakonom o budžetu Crne Gore za 2026. godinu, na odgovarajućoj budžetskoj poziciji Ministarstva prosvjete, nauke i inovacija: organizacioni kod 40701, Program 19 040 Razvoj nauke i tehnologije, Potprogram 19 040 001 Naučnoistraživačka djelatnost, Aktivnost 19 040 001 003 Novi programi i konkursi za nauku i istraživanje, izdatak 431-9 Ostali transferi institucijama.⁹

⁸<https://www.gov.me/clanak/strategija-pametne-specijalizacije-2026-2031-sa-akcionim-planom-za-2026-27-godinu>
⁹<https://www.gov.me/dokumenta/24628658-fc7f-4d00-a7da-da281f6eda0b>

Sredstva za finansiranje narednih istraživačkih godina planiraju se u budžetu za godine u kojima dospijevaju obaveze, a isplata se vrši nakon završetka odgovarajućeg izvještajnog perioda i pozitivne ocjene godišnjeg izvještaja od strane nezavisnih evaluatora, okvirno u prvom kvartalu 2028. godine i prvom kvartalu 2029. godine.

Bespovratna sredstva po pojedinačnoj stipendiji obuhvataju mjesečnu stipendiju u neto iznosu od 800,00 €, pripadajuće poreze i druga javna davanja koja terete tu isplatu u skladu sa važećim propisima, kao i odobrene troškove realizacije projekta doktorskog istraživanja do 10.000,00 € na godišnjem nivou.

Broj stipendija koje će biti odobrene utvrđuje se u skladu sa konačnom rang-listom, pojedinačnim odobrenim finansijskim planovima i raspoloživim budžetom Programa. Ministarstvo će za potrebe sprovođenja i finansiranja Programa raspisati Konkurs za dodjelu stipendija izvrsnosti za doktorska istraživanja u Crnoj Gori.

1.5 Prihvatljivi i neprihvatljivi troškovi

Stipendija za projekat doktorskog istraživanja sastoji se od dvije međusobno odvojene komponente:

1. Mjesečna stipendija za pokriće troškova života stipendiste/stipendistkinje, u neto iznosu od 800,00 € mjesečno, za svaki puni mjesec odobrenog trajanja stipendije, najviše 12 mjeseci po istraživačkoj godini i najviše 36 mjeseci tokom cjelokupnog trajanja Programa.

Porezi i druga javna davanja koja, u skladu sa važećim propisima, terete isplatu stipendije predstavljaju prihvatljiv trošak Programa i obračunavaju se i plaćaju dodatno, tako da stipendisti/stipendistkinji bude isplaćen neto iznos od 800,00 € mjesečno. Način obračuna i isplate uređuje se ugovorom.

Mjesečna stipendija se isplaćuje i tokom odobrene međunarodne ili međusektorske mobilnosti. Stipendija nije zarada, ne predstavlja naknadu za izvršeni rad i ne može se zamijeniti honorarom, ugovorom o dopunskom radu ili drugim oblikom naknade za rad.

2. Troškovi realizacije projekta doktorskog istraživanja u bruto iznosu do 10.000,00 € na godišnjem nivou, u skladu sa odobrenim finansijskim planom i stvarnim potrebama konkretnog istraživanja.

Prihvatljivi troškovi realizacije projekta doktorskog istraživanja su:

- **Troškovi naknade za studiranje (školarine)**, čija će se visina i način plaćanja utvrditi u skladu sa Sporazumima o implementaciji Programa stipendija izvrsnosti za doktorska istraživanja u Crnoj Gori;
- **Materijalni troškovi istraživanja** - Materijal i potrošni materijal neposredno potreban za istraživanje, kao i manja istraživačka oprema opravdana prirodom i metodologijom projekta; Nabavka najviše jednog računara tokom cjelokupnog trajanja projekta, isključivo za potrebe rada stipendiste/stipendistkinje i uz obrazloženje tehničkih karakteristika i cijene; Troškovi pribavljanja, pristupa, prikupljanja, obrade, čuvanja i analize podataka, uključujući licence za softver, baze podataka, digitalne alate, specijalizovane usluge i pripremu ili obradu materijalnih uzoraka;
- **Troškovi dobijanja etičkog odobrenja**, saglasnosti za obradu podataka, istraživačkih dozvola i drugih odobrenja potrebnih za sprovođenje istraživanja koje uključuje ljude, životinje, lične podatke, osjetljive podatke ili zaštićene resurse;

- **Troškovi publikovanja i diseminacije rezultata**, uključujući objavljivanje naučnih radova, otvoreni pristup, jezičku i tehničku obradu rukopisa kada je opravdana i druge aktivnosti predstavljanja rezultata;
- **Troškovi međunarodne ili međusektorske mobilnosti stipendiste/stipendistkinje (srednjoročna mobilnost)**, uključujući putne troškove, troškove smještaja i boravka, putno i zdravstveno osiguranje i druge neposredno povezane troškove;
- **Troškovi kratkoročne mobilnosti** - uključuju dnevnice, troškove prevoza i smještaja stipendiste/stipendistkinje za učešće na naučnim skupovima i konferencijama, isključivo u svrhu predstavljanja i diseminacije rezultata doktorskog istraživanja;
- **Putni troškovi mentora/mentorke odnosno supervizora/supervizorke** programa mobilnosti u iznosu do 2.500,00 € godišnje, kada su neposredno povezani sa projektom doktorskog istraživanja i jasno obrazloženi u finansijskom planu;
- **Troškovi zaštite intelektualne svojine** i valorizacije rezultata, kada su neposredno povezani sa očekivanim rezultatima doktorskog istraživanja.

Oprema, licence koje se mogu prenijeti na ustanovu i druga trajna sredstva nabavljena iz budžeta projekta ostaju u vlasništvu ustanove domaćina, koja je dužna da stipendisti/stipendistkinji obezbijedi njihovo nesmetano korišćenje tokom realizacije projekta. Nakon završetka projekta koriste se za naučnoistraživačku djelatnost ustanove domaćina.

Porez na dodatu vrijednost prihvatljiv je samo u dijelu u kojem ga ustanova domaćin ne može povratiti. Nabavke opreme se sprovode u skladu sa propisima o javnim nabavkama i internim pravilima ustanove domaćina.

Preraspodjela sredstava između budžetskih kategorija moguća je samo u granicama i po postupku utvrđenom ugovorom, uz prethodnu saglasnost Ministarstva kada je ona ugovorom propisana.

Neprihvatljivi troškovi su:

- Zarada, honorar ili druga naknada za rad stipendiste/stipendistkinje koja bi se finansirala iz sredstava Programa;
- Naknade za rad mentora/mentorke;
- Režijski, administrativni i indirektni troškovi ustanove domaćina, osim školarine i neposrednih troškova izričito odobrenih finansijskim planom;
- Porez na dodatu vrijednost koji se može povratiti;
- Troškovi koji nijesu neposredno povezani sa odobrenim projektom doktorskog istraživanja;
- Kupovina vozila, građevinski radovi, adaptacija prostora i nabavka opšte institucionalne infrastrukture koja nije posebno opravdana projektom;
- Kazne, penali, zatezne kamate, gubici po osnovu kursnih razlika i troškovi nastali zbog nepoštovanja propisa ili ugovornih obaveza;
- Troškovi nastali prije početka ili nakon isteka perioda prihvatljivosti utvrđenog ugovorom i
- Troškovi koji su finansirani ili prijavljeni za finansiranje iz drugog javnog, međunarodnog ili privatnog izvora za istu namjenu.

1.6 Uslovi za prijavljivanje

Uslovi za prijavljivanje kandidata/kandidatkinja su:

- 1) Da kandidat/kandidatkinja ima crnogorsko državljanstvo ili stalni boravak u Crnoj Gori;

- 2) Da kandidat/kandidatkinja ima minimalnu prosječnu ocjenu 8,00 zasebno na svim prethodno završenim nivoima studija (osnovne, specijalističke, master, magistarske ili integrisane studije) na kojima je stekao/stekla ukupno najmanje 300 ECTS kredita kao uslov za upis na doktorske studije;
- 3) Da je kandidat/kandidatkinja u studijskoj 2026/2027. godini prvi put upisao/upisala prvu godinu doktorskih studija na akreditovanom studijskom programu licenciranog univerziteta u Crnoj Gori;
- 4) Da do isteka roka za podnošenje prijave nije prošlo više od sedam (7) godina od dana sticanja kvalifikacije koja omogućava upis na doktorske studije, pri čemu je kandidat/kandidatkinja tokom prethodnog visokog obrazovanja ostvario/ostvarila ukupno najmanje 300 ECTS kredita;
- 5) Da je predmet projekta dokorskog istraživanja usklađen sa najmanje jednim prioritetom naučnoistraživačke djelatnosti iz potpoglavlja 1.3 Programa;
- 6) Da postoji obostrano interesovanje kandidata/kandidatkinje i privremenog mentora/mentorke za realizaciju dokorskog istraživanja, iskazano kroz zajedničku pripremu prijave i podnošenje prijave od strane ustanove domaćina;
- 7) Da je aktivno uključivanje budućeg/e stipendiste/stipendistkinje u istraživački rad i istraživačko okruženje ustanove domaćina integralni dio projekta dokorskog istraživanja;
- 8) Da se budući/a stipendista/stipendistkinja tokom trajanja stipendije kontinuirano bavi istraživačkim radom u ustanovi domaćinu i zadrži status studenta/studentkinje dokorskih studija, osim tokom odobrenog mirovanja ili prekida;
- 9) Da plan realizacije projekta uključuje najmanje tri mjeseca međunarodne mobilnosti u naučnoistraživačkoj ustanovi u inostranstvu ili međusektorske mobilnosti u privrednom društvu u Crnoj Gori ili inostranstvu. Mobilnost se može realizovati u jednom ili više boravaka čije ukupno trajanje iznosi najmanje tri mjeseca;
- 10) Da za iste aktivnosti i troškove projekta nije obezbijedeno, niti će biti zatraženo, dvostruko finansiranje iz drugog izvora.

Kandidat/kandidatkinja je dužan/na da prijavi druge stipendije ili finansijsku podršku povezanu sa istim dokorskim istraživanjem, radi provjere eventualnog preklapanja troškova i dvostrukog finansiranja.

1.7 Sadržaj prijave

Prijava treba da sadrži:

- Potpisan i pečatiran ili elektronski potpisan Prijavni obrazac, na crnogorskom i engleskom jeziku;
- Finansijski plan stipendije u Excel formatu, na crnogorskom i engleskom jeziku;
- Detaljan plan projekta dokorskog istraživanja, koji obuhvata naučni problem, pregled relevantnog stanja, ciljeve, istraživačka pitanja ili hipoteze, metodologiju, plan rada, vremenski okvir, ključne tačke i rezultate, plan upravljanja rizicima, etičke aspekte, upravljanje podacima, otvorenu nauku i diseminaciju;
- Biografije kandidata/kandidatkinje, privremenog mentora/mentorke, u Europass formatu na engleskom jeziku, kao i biografije supervizora/ke, komentora/ke;
- Motivaciono pismo kandidata/kandidatkinje na engleskom jeziku;
- Potpisano pismo preporuke privremenog mentora/mentorke na engleskom jeziku;
- Potpisano i pečatiranu potvrdu, pismo namjere ili pozivno pismo naučnoistraživačke ustanove u inostranstvu ili privrednog društva u Crnoj Gori ili inostranstvu za planiranu

mobilnost u ukupnom trajanju od najmanje tri mjeseca, sa informacijom o supervizoru/supervizorki ili ko-mentor/ko-mentorki, kada je poznat/a, na crnogorskom i engleskom jeziku;

- Ovjerene kopije diploma ili uvjerenja o stečenom visokom obrazovanju, dodatke diploma i druge obrazovne isprave kojima se dokazuje najmanje 300 ECTS kredita i prosječna ocjena na svakom prethodnom nivou studija;
- Potvrdu univerziteta da je kandidat/kandidatkinja u studijskoj 2026/2027. godini prvi put upisao/upisala prvu godinu doktorskih studija na odgovarajućem studijskom programu;
- Potpisano i pečatirano izjavu ustanove domaćina o raspoloživim istraživačkim kapacitetima, uslovima za rad, mentorskoj podršci, administrativnoj i finansijskoj podršci i prihvatanju obaveza iz Programa i ugovora, na crnogorskom i engleskom jeziku.

Uz izjavu se obavezno dostavlja obrazloženje podrške ustanove domaćina koje sadrži opis infrastrukture, opreme, informacionih, bibliotečkih i drugih resursa relevantnih za predloženo istraživanje, sa pratećim dokazima o njihovoj raspoloživosti i dostupnosti kandidatu;

- Plan pribavljanja etičkih i drugih potrebnih odobrenja, odnosno postojeća odobrenja ako su već pribavljena;
- Ovjerenu izjavu kandidata/kandidatkinje i ustanove domaćina o istinitosti podataka, nepostojanju dvostrukog finansiranja, prijavi drugih izvora podrške i saglasnosti za obradu podataka u svrhu sprovođenja Konkursa i Programa; i
- Kopiju biometrijske lične karte i uvjerenje o državljanstvu ili uvjerenje o stalnom boravku.

Ministarstvo može, prije ugovaranja, zatražiti na uvid originale ili ovjerene kopije obrazovnih i drugih isprava, kao i dodatna pojašnjenja kojima se potvrđuju činjenice već navedene u prijavi.

1.8 Kriterijumi za ocjenu prijava

Ocjena prijava projekata doktorskih istraživanja vrši se na osnovu četiri glavna kriterijuma. Svaki kriterijum obuhvata tri potkriterijuma, koji se vrednuju zasebno i imaju jednaku težinu unutar odgovarajućeg kriterijuma.

I. Kvalitet kandidata/kandidatkinje, privremenog mentora/mentorke i istraživačkog okruženja - 30%

Procjenjuje se naučni i profesionalni potencijal kandidata/kandidatkinje, kompetentnost privremenog mentora/mentorke i kapacitet ustanove domaćina da obezbijedi kvalitetno istraživačko okruženje.

1.1. Kvalitet kandidata/kandidatkinje - akademski uspjeh, motivisanost, dosadašnje istraživačko ili stručno iskustvo, publikacije i druga dostignuća, uz uvažavanje faze karijere, kao i potencijal za razvoj samostalnog istraživačkog rada.

1.2. Kompetencije privremenog mentora/mentorke - relevantnost naučnog doprinosa, iskustvo u mentorstvu, učešće u nacionalnim i međunarodnim projektima, povezanost ekspertize sa temom i sposobnost da pruži kvalitetnu i kontinuiranu podršku doktorandu/doktorantkinji.

1.3. Istraživački kapacitet ustanove domaćina - dostupnost infrastrukture, opreme, informacionih, bibliotečkih i drugih resursa, kvalitet plana supervizije, administrativna podrška i spremnost ustanove da podrži realizaciju istraživanja i mobilnosti.

II. Naučna izvrsnost, originalnost i relevantnost doktorskog istraživanja - 30%

Procjenjuju se naučni kvalitet, originalnost, metodološka utemeljenost, relevantnost i očekivani doprinos predloženog istraživanja.

2.1. Originalnost i naučna vrijednost - mjera u kojoj istraživanje doprinosi razvoju novih znanja, pristupa, teorijskih uvida, metoda, tehnologija, proizvoda ili servisa u odnosu na postojeće stanje.

2.2. Kvalitet metodologije i inovativni aspekti - adekvatnost i jasnoća metodološkog pristupa, opravdanost interdisciplinarnosti ili multidisciplinarnosti i potencijal za primjenu rezultata.

2.3. Relevantnost i usklađenost sa nacionalnim prioritetima - doprinos prioritetima naučnoistraživačke djelatnosti, očekivani naučni, društveni, ekonomski značaj.

III. Plan rada, usavršavanje, mobilnost i očekivani rezultati - 20%

Procjenjuju se preglednost, izvodljivost i koherentnost plana rada, kvalitet planiranog usavršavanja i mobilnosti i mjerljivost očekivanih rezultata.

3.1. Preglednost i izvodljivost plana rada - logičnost strukture, realnost vremenskog okvira, povezanost aktivnosti, ključnih tačaka i rezultata, upravljanje rizicima i primjerenost planiranih resursa.

3.2. Usavršavanje i mobilnost - kvalitet plana razvoja naučnih i prenosivih vještina, relevantnost izabrane ustanove ili privrednog društva za mobilnost, podrška supervizora/supervizorke ili ko-mentora/ko-mentorke i očekivani prenos znanja.

3.3. Očekivani rezultati i upravljanje istraživanjem - jasnoća i mjerljivost naučnih i praktičnih rezultata, plan publikovanja i diseminacije, otvorena nauka, upravljanje podacima, etika i potencijal za dalje projektno angažovanje.

IV. Finansijski plan projekta - 20%

Procjenjuju se realnost, opravdanost, transparentnost i efikasnost predloženog finansijskog plana.

4.1. Realnost i opravdanost budžeta - da li su svi troškovi neophodni, tržišno realni, srazmjerni ciljevima i dovoljno obrazloženi.

4.2. Usklađenost budžeta sa aktivnostima i rezultatima - mjera u kojoj finansijski plan podržava pojedine faze istraživanja, mobilnost, usavršavanje, publikovanje i druge planirane rezultate.

4.3. Efikasnost, transparentnost i dodatnost finansiranja - racionalno korišćenje sredstava, jasno razgraničenje troškova, odnos uložених sredstava i očekivanih rezultata i nepostojanje dvostrukog finansiranja.

Za sve potkriterijume primjenjuje se jedinstvena skala od 1 do 5:

- 5 - izuzetno: predlog u potpunosti ispunjava kriterijum, pokazuje izuzetno visok kvalitet i nema značajnih slabosti;
- 4 - vrlo dobro: predlog veoma dobro ispunjava kriterijum, uz manje nedostatke koji ne ugrožavaju realizaciju;
- 3 - dobro: predlog zadovoljava kriterijum, ali sadrži uočljive slabosti koje zahtijevaju dodatnu pažnju;

- 2 - ograničeno: predlog djelimično ispunjava kriterijum i sadrži značajne slabosti koje dovode u pitanje kvalitet ili izvodljivost; i
- 1 - nedovoljno: predlog ne ispunjava kriterijum ili sadrži suštinske nedostatke.

1.9 Proces izbora evaluatora/evaluatorke

Za potrebe realizacije Programa i pratećeg Konkursa Ministarstvo bira evaluatore/evaluatorke sa Liste nezavisnih eksperata, u skladu sa Zakonom o naučnoistraživačkoj djelatnosti i Pravilnikom o kriterijumima za upis na Listu nezavisnih eksperata i načinu ocjenjivanja naučnoistraživačkih programa i projekata.¹⁰

Ministarstvo može raspisati međunarodni Poziv za iskazivanje interesovanja za evaluatore/evaluatorke prijava na Konkurs, radi upisa ili dopune Liste nezavisnih eksperata. Ako na Listi nema eksperta/ekspertkinje odgovarajuće oblasti ili dostupnog/e eksperta/ekspertkinje, Ministarstvo može angažovati nezavisne eksperte/ekspertkinje sa javno objavljenih lista Okvirnog programa Evropske unije za istraživanja i inovacije ili lista država sa kojima Crna Gora ima uspostavljenu bilateralnu naučno-tehnološku saradnju.

Evaluator/evaluatorka mora imati odgovarajuću stručnost za oblast prijave, stepen doktora nauka, relevantno naučnoistraživačko iskustvo i publikacije, aktivno znanje engleskog jezika, iskustvo u istraživačkim projektima i iskustvo u evaluaciji projekata ili recenziranju naučnih publikacija, u skladu sa uslovima propisanim zakonom i podzakonskim aktom.

Prije dostavljanja cjelokupne prijave evaluator/evaluatorka dobija sažetak projekta i podatke potrebne za provjeru sukoba interesa. Angažovanje se potvrđuje tek nakon dostavljanja potpisane Izjave o nepostojanju sukoba interesa, povjerljivosti podataka i saglasnosti za ocjenjivanje konkretnog projekta.

Sukob interesa postoji naročito kada je evaluator/evaluatorka, kandidat/kandidatkinja, mentor/mentorka, član/članica istraživačkog tima ili zaposleni/zaposlena u ustanovi domaćinu koja je podnijela prijavu, kao i kada je u takvom odnosu njegov/njen bračni ili vanbračni supružnik, partner/partnerka u zajednici života lica istog pola, srodnik/srodnica po krvi u pravoj liniji ili u pobočnoj liniji zaključno sa drugim stepenom srodstva, usvojilac, usvojenik ili lice sa kojim živi u istom domaćinstvu. Sukob interesa postoji i kada je evaluator/evaluatorka u posljednje tri godine ostvario/la neposrednu naučnu, profesionalnu ili finansijsku saradnju sa kandidatom/kandidatkinjom, mentorom/mentorkom, članom/članicom istraživačkog tima ili ustanovom domaćinom, kada postoji odnos mentorstva ili supervizije, lični ili finansijski interes, neposredna konkurencija ili druga okolnost koja može razumno dovesti u sumnju nepristrasnost ocjenjivanja.

1.10 Postupak ocjene prijava

Administrativnu provjeru pristiglih prijava vrši Ministarstvo. Provjerava se blagovremenost, potpunost, ispunjenost uslova prihvatljivosti i usklađenost prijave sa Programom i Konkursom.

Ako prijava sadrži otklonjiv formalni nedostatak ili je potrebno pojašnjenje dokumenta kojim se dokazuje činjenica već navedena u prijavi, Ministarstvo može pozvati ustanovu domaćina da nedostatak otkloni. Dopunom se ne mogu mijenjati kandidat/kandidatkinja, tema, ciljevi, metodologija, istraživački tim, suštinski sadržaj projekta ili ukupan traženi budžet. Neblagovremene prijave i prijave koje ne ispunjavaju osnovne uslove prihvatljivosti odbijaju se bez upućivanja na stručnu evaluaciju.

¹⁰<https://www.gov.me/dokumenta/92b10d8a-1b0c-4a16-a646-2f9d4b7dae1c>

Svaku administrativno prihvatljivu prijavu individualno ocjenjuju tri nezavisna evaluatora/evaluatorke. Evaluator/evaluatorka dodjeljuje ocjenu od 1 do 5 za svaki potkriterijum i uz svaku ocjenu daje jasno, konkretno i obrazloženo mišljenje.

Ocjena pojedinačnog kriterijuma kod jednog/e evaluatora/evaluatorke predstavlja aritmetičku sredinu ocjena njegovih potkriterijuma. Ocjena kriterijuma I, II, III i IV predstavlja aritmetičku sredinu ocjena tog kriterijuma koje su dodijelila tri evaluatora/evaluatorke. Sve vrijednosti zaokružuju se na dvije decimale.

Konačna ocjena prijave (K) formira se prema formuli:

$$K = 0,30I + 0,30II + 0,20III + 0,20IV$$

Da bi prijava bila pozitivno ocijenjena, konačna ocjena K mora iznositi najmanje 4,00, a prosječna ocjena ni za jedan pojedinačni kriterijum ne smije biti niža od 3,00.

Sve prijave koje ispune minimalne pragove smatraju se pozitivno ocijenjenim. Za finansiranje se prihvataju prema redosljedu na rang-listi i do visine raspoloživog budžeta Konkursa.

Ako dvije ili više prijava imaju istu konačnu ocjenu, prednost ima prijava sa višom ocjenom po kriterijumu I, zatim po kriterijumu II, kriterijumu III i kriterijumu IV, tim redosljedom. Ako je rezultat i nakon primjene ovih pravila isti, Ministarstvo može pribaviti dodatnu nezavisnu evaluaciju tih prijava.

Nakon potpisivanja Ugovora Ministarstvo na svojoj internet stranici objavljuje konačnu rang-listu i listu dobitnika/dobitnica stipendija izvrsnosti za doktorska istraživanja u Crnoj Gori.

1.11 Rokovi za realizaciju stipendije

Projekat dokorskog istraživanja finansira se najduže 36 mjeseci od datuma početka utvrđenog ugovorom. Rokovi za realizaciju pojedinih istraživačkih godina, dostavljanje izvještaja i odbranu doktorske disertacije utvrđuju se ugovorom za svakog/u stipendistu/stipendistkinju.

Na obrazloženi zahtjev stipendiste/stipendistkinje i ustanove domaćina, realizacija može biti privremeno obustavljena ili rok može biti produžen zbog roditeljskog odsustva, duže bolesti, više sile, kašnjenja etičkih ili regulatornih odobrenja koje stipendista/stipendistkinja nije mogao/la spriječiti ili drugih opravdanih okolnosti. Odluku donosi Ministarstvo, a produženje ne podrazumijeva automatsko povećanje ukupno odobrenih sredstava.

Tokom odobrene obustave miruju rokovi i isplata mjesečne stipendije.

1.12 Način i rok za dostavljanje prijave

Način, format i rok za dostavljanje prijave utvrđuju se Konkursom za dodjelu stipendija izvrsnosti za doktorska istraživanja u Crnoj Gori. Konkurs će biti otvoren najmanje 21 dan.

Prijave dostavljene nakon isteka roka neće se razmatrati. Ustanova domaćin odgovorna je za blagovremeno i potpuno dostavljanje dokumentacije.

1.13 Proces ugovaranja

Nakon utvrđivanja konačne rang-liste, Ministarstvo priprema ugovore o dodjeli stipendije za kandidate/kandidatkinje odabrane za finansiranje, prema redosljedu sa rang-liste i u okviru raspoloživog budžeta Programa i Konkursa.

Ugovorne strane su Ministarstvo, ustanova domaćin - univerzitet i stipendista/stipendistkinja. Ugovorom se uređuju međusobna prava i obaveze, period realizacije, početak isplate, mjesečna isplata neto stipendije, obračun i plaćanje poreza i drugih javnih davanja, prenos i korišćenje

sredstava za istraživanje, finansijsko upravljanje, izvještavanje, mobilnost, etika, otvorena nauka, upravljanje podacima, intelektualna svojina, status opreme, monitoring, izmjene, obustava, raskid i povraćaj nenamjenski ili neopravdano utrošenih sredstava.

Odobrena prijava projekta doktorskog istraživanja, finansijski plan i plan rada čine sastavni dio ugovora. Nakon potpisivanja ugovora Ministarstvo donosi rješenje o isplati sredstava za prvu istraživačku godinu.

Ustanova domaćin je dužna da stipendisti/stipendistkinji mjesečno isplaćuje neto iznos od 800,00 € na lični račun, u rokovima utvrđenim ugovorom i da obračunava i plaća pripadajuće poreze i druga javna davanja. Sredstva za istraživanje vodi odvojeno i koristi isključivo u skladu sa odobrenim finansijskim planom. Ustanova domaćin ne može zadržavati dio mjesečne stipendije niti naplaćivati režijske ili administrativne troškove koji nijesu izričito odobreni Programom.

Finansiranje druge i treće istraživačke godine odobrava se nakon pozitivne ocjene godišnjeg izvještaja i donošenja odgovarajućeg rješenja Ministarstva. Promjena mentora/mentorke, ustanove domaćina, teme ili ključnih ciljeva istraživanja, plana mobilnosti, trajanja ili značajnija izmjena finansijskog plana moguća je samo uz prethodnu pisanu saglasnost Ministarstva i u skladu sa pravilima doktorskih studija.

Gubitak statusa studenta/studentkinje doktorskih studija, odustajanje bez opravdanog razloga, davanje netačnih podataka, dvostruko finansiranje, nenamjensko korišćenje sredstava, ozbiljno kršenje istraživačkog integriteta ili neispunjavanje ugovornih obaveza mogu biti osnov za obustavu isplate, raskid ugovora i povraćaj neutrošenih ili nenamjenski utrošenih sredstava, u skladu sa ugovorom i važećim propisima.

II IMPLEMENTACIJA I MONITORING REALIZACIJE STIPENDIJA

Ustanova domaćin u kojoj se realizuje stipendija dostavlja Ministarstvu, na godišnjem nivou, Godišnji izvještaj o realizaciji stipendije izvrsnosti za doktorska istraživanja u Crnoj Gori sa Finansijskim izvještajem i Planom rada za narednu istraživačku godinu. Izvještaj priprema stipendista/stipendistkinja u saradnji sa mentorom/mentorkom, potvrđuje ga ovlašćeno lice ustanove domaćina i dostavlja u roku utvrđenom ugovorom.

Godišnji izvještaj obuhvata realizovane aktivnosti, ostvarene rezultate i ključne tačke, napredak u odnosu na plan, ulogu mentora/mentorke, usavršavanje i mobilnost, publikacije i diseminaciju, etička pitanja, upravljanje podacima, rizike i odstupanja, kao i detaljan prikaz namjenskog korišćenja sredstava.

Ministarstvo imenuje evaluatore/evaluatorke za ocjenu Godišnjeg izvještaja, koji/e vrše ocjenu. Izvještaj ocijenjen sa 4,00 ili više poena smatra se pozitivnim, nakon čega Ministarstvo donosi rješenje o prihvatanju Izvještaja i, uz raspoloživost budžetskih sredstava, odobrava finansiranje naredne istraživačke godine.

Ako je Godišnji izvještaj ocijenjen ocjenom od 3,00 do 3,99, Ministarstvo može zatražiti korektivni plan, dodatna pojašnjenja ili dopunu izvještaja u roku do 30 dana. Ako je izvještaj ocijenjen ocjenom nižom od 3,00 ili korektivne mjere ne budu prihvaćene, Ministarstvo može obustaviti dalje finansiranje i postupiti u skladu sa ugovorom.

Po završetku stipendije ustanova domaćin dostavlja Završni izvještaj o realizaciji stipendije sa Finansijskim izvještajem. Ministarstvo imenuje evaluatore/evaluatorke koji/e vrše ocjenu Završnog izvještaja. Ako je Završni izvještaj ocijenjen sa 4,00 ili više poena, Ministarstvo donosi rješenje o njegovom prihvatanju i uspješno realizovanoj stipendiji.

Ministarstvo vrši kontinuirani monitoring koji može obuhvatiti pregled dokumentacije, provjeru stepena realizacije aktivnosti i finansijskog plana, sastanke sa stipendistom/stipendistkinjom i mentorom/mentorkom, posjete ustanovi domaćinu, provjeru nabavki, opreme, mobilnosti, diseminacije i vidljivosti podrške, kao i druge kontrole predviđene ugovorom.

Stipendista/stipendistkinja i ustanova domaćin dužni su da u publikacijama, prezentacijama i drugim rezultatima nastalim uz podršku Programa navedu da je istraživanje finansiralo Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija kroz Program stipendija izvrsnosti za doktorska istraživanja u Crnoj Gori.

Rezultati istraživanja objavljuju se u otvorenom pristupu kada je to moguće i opravdano, uz zaštitu intelektualne svojine, ličnih i osjetljivih podataka, povjerljivih informacija i drugih legitimnih interesa. Ustanova domaćin čuva finansijsku i projektnu dokumentaciju u roku utvrđenom propisima i ugovorom i stavlja je na raspolaganje ovlašćenim organima kontrole.

III NAČIN IZVJEŠTAVANJA I EVALUACIJA PROGRAMA

Ministarstvo će na godišnjem nivou pripremati izvještaj o realizaciji Programa stipendija izvrsnosti za doktorska istraživanja u Crnoj Gori, koji će činiti sastavni dio godišnjeg Izvještaja o radu Ministarstva koji usvaja Vlada Crne Gore.

Nakon završetka realizacije Programa Ministarstvo će sprovesti eksternu evaluaciju njegove relevantnosti, efektivnosti, efikasnosti, uticaja i održivosti. Nalazi evaluacije koristiće se za unapređenje budućih programa podrške doktorandima/doktorantkinjama i razvoja istraživačkih karijera. Finansijska sredstva za eksternu evaluaciju obezbijediće se iz nacionalnog budžeta i planirati u budžetu za godinu u kojoj dopijeva obaveza.